

.....

Een heup ridders rende stikwond door de veld-
van hooftzake. (1) Het gerommel hooftzake
en de zwarte stagen hooftzake, verspreiden de
verrekte hooftzake der wonden; want van tijd tot
tijd wierp een heup zich uit het hooftzake, en
vulde de lucht met de wind voor dit schynend ge-
te hooftzake en de wonden der ridders waren aan
hooftzake dat men, in den eersten oogenblik, Geven en
hooftzake hooftzake en I. hooftzake hooftzake. Een veld-
hooftzake (2) hooftzake hooftzake hooftzake om het hooftzake
hooftzake, terwijl een veldzake hooftzake op het hooftzake met
hooftzake en hooftzake veldzake hooftzake. Hooftzake hooftzake
hooftzake, met veldzake hooftzake hooftzake, en hooftzake met
hooftzake hooftzake hooftzake hooftzake ook niet weinig
hooftzake en hooftzake hooftzake.

Standvastig was de trouw der vaders als de muren,
Die hoe begunst gescheurd, en wild met groen omgroeid,
Der eeuwen went'ling nog tot op deze dag, verduren,
Schoon regen plast en stormwind loeit. —
Petronella Moens.

1/1
17/10/

De reuke morgenzon blonk twyfelachtig in het oosten,
en was nog met een kleet van nachtwolken omgeven,
terwyl haer zevenkleurig beeld zich glinsterend in
elken dauwdruppel herhaelde; de blaauwe dampen der
aerde hingen als een onvatbaer weelfsel aen de toppen
der boomen, en de kelken der ontwelkende bloemen
openden zich met liefde om den jongsten strael van het
daglicht te ontvangen. De nachtegael had zyne zoete
liederen reeds meermalen gedurende de schemering
herhaeld, maer nu verdoofde het verwarde geschater
van mindere zangers zyne verleidende toonen.

±

Kleiner en Lager

Een hoop ridders rende stilzwygend door de velden van Rousselare. (1) Het gerammel hunder uitrusting en de zware stappen hunner dravers, verschrikten de vreedzame bewoners der wouden; want van tyd tot tyd wierp een hert zich uit het kreupelbosch, en vluchtte sneller dan de wind voor dit schynend gevaer.

De kleeding en de wapens dezer ridders waren zoo kostelyk dat men, by den eersten oogslag, Graven en nog hoogere heeren er onder gissen kon. Een zyden kolder (2) hing hun met zwierige vouwen om het lichaam, terwyl een verzilverden helm op het hoofd met purpere en lazure vederen bekroonde. Hunne handschoenen, met yzeren schelpen bedekt, en hunne met goud doorwrochten knieplaten blonken ook niet weinig by het morgenlicht. De schuimende en onrustige peerden wrongen het gebid met drift tusschen de tanden, en dan bewogen de zilveren knopen en de zyden trossen hun tuigs zich liefelyk.

Alhoewel de uitrusting dezer reizigers niet ten oorloge geschikt was mits zy geene harnassen droegen, kon men echter genoeg bemerken, dat zy zich tegen vyanden voorzien hadden; want de mouwen van hunne pantsieren (3) kwamen met hunne armen door de

(1) Eene kleine stad in Westvlaenderen.

(2) De ridders droegen dit kleed over hun harnas. Het daelde slechts tot by de knien en was zonder mouwen, van zyde of gouden laken gemaakt. De wapenteekens en zinspreuken der ridders waren op het zelve, voor de borst, gewrocht.

(3) Een ridder van dien tyd had de volgende wapenrusting:
— Eenen yzeren helm of stormhoed, met of zonder vederbos,

van / 8 /

zelfde trekken in het gelaet. De kleeding verschillende ook in kleur en het wapen dat op de borst van Adolf gewrocht stond, was drie maegden met gulden hair op een rood veld. Boven den schild las men deze kenspreuk : *Pulchrum pro patria mori.* ⁽¹⁾

Kort na hem volgde de Vrouwen, zoo prachtig dat de oogen op het goud en zilver hunner kleeding schemerden en verdwaelden. Allen waren zy op lichte hakkenen ⁽²⁾ gezeten, een lang rykleed viel over hare voeten langs de zyde der hakkenen, tot by de aerde. Keurslyven van gouden laken drukten haer de borst en hoogen kappen met peerlen versierd, lieten lange linten van haer hoofd daelen. De meesten hadden eenen roofvogel op de hand.

Tusschen al deze Edelvrouwen was er eene die door pracht en schoonheid de anderen verduisterde. Haren naem was Machfeld en Robrecht noemde haer zyne jongere dochter.

Onmogelyk is het de lieflykheden dezer jonge maegd te beschryven. Hare wangen waeren zoo zachtjes door ontelleyke purpere adertjes gekleurd, dat het fynste roozen blad op haer aenzicht eene vale vlek ware geworden; de oogen zoo blauw als de hemel en de lippen zoo rood als twee boordjes van scharlaken fluweel.

¹ Het is schoon voor het Vaderland te sterven.

² Eene hakkeny is een klein peerd dat zachtjes rent en uitselyk voor vrouwen bestemd was. Zoo waren de dravers ook lichte peerden, maer wel in de vlucht (Palefroi). De slagpeerden die men in den oorlog gebruikte, waren groot en zwaer, gelyk de brouwerspeerden in België nog zyn.

Wanneer hare grimlach, zoo zoet en zoo zalig als de
hoop der menschen, haren engelijken mond bewegen
deed, kwamen sneeuwvaste tanden tusschen hare lip-
pen heen glinsteren, en twee kleine putjes vormden
op hare wangen de kelken der roozen die er op blonken.

Er zyn vrouwen wier gelaet het harte der mannen
als een toonkundig snarenspeel vervoert en betoovert:
wier gelaet zoo veel zoete vrede en onbegrypelyke
schoonheid vereenigt, dat men het zelve lang in stille
verrukking beziet, zonder dat een enkel gedacht onze
bespiegeling komt stooren. — Want de ziel zit gansch
in de oogen, wanneer wy alzoo met jagend hart op
het behoorlykste werk des Scheppers staren en rusten
mogen. — Zoo was Machfeld. Wanneer een ridder
haren blik ontvangen had, en haer engelen wezen
eenmael had mogen aenschouwen, scheen het hem
dat meer geluk hem toekwam.

Dan voelde hy de zalige streeling die zyn hart met
een onbekend gevoel kwam vervullen. Nochtans boe-
zemde Machfeld geene liefde in. Alhoewel zy als een
kind mocht aenzien worden, hadden hare wezentrek-
ken die statigheid en zich, welke den eerbied der man-
nen dwingend afeischt en nimmer toelaet dat eene
vermete le liefde zich in hunnen boezem wortele.

De jonge maegd hing lieflyk als een droom, met
haer tenger lichaem nevens de zyde harer hakkenye
en hief het hoofd statig in de hoogte. Terwyl hare lin-
ker hand den teugel met lossen zwier vast hield, rustte
een havik met roode kap en gulden belletjes op hare
rechter hand. By poozen veranderde het purper ha-
rer wangen in brandend rood, en dan liep eene gelyke

X 17et, was het echter niet zoo zeer vernield of
de rechten — 40 —

Staende muren teekenden nog zyne eerste vormen aan
het oog af: het gebouw bestond nog, maer met onein-
dige spleten en scheuren. De daken waren nevens de
muren, die hen weleer ondersteunden, nedergevallen,
en van de ruitlooze vensters bleef niets dan de lange
steenribben over. Alles droeg de kenteekens eener
haestige verwoesting, want nog eenige deelen waren
ongeschonden overgebleven, terwijl anderen met veel
arbeid ten gronde gerukt waren. Op den voothof, die
door de halfafgebrokene vestingsmuur omringd was,
lagen hier en daer menigvuldige gruishoopen, in geval-
lyke heuveltjes opklimmende.

Zes jaren was Nieuwenhove in dezen staet, op het
oogenblik dat wy voor deszelfs beschryving verkozen
hebben. De kruiden, welke door den wind tussehen
de verstrooide steenen gezaaid waren, hadden zich
op dien tyd grootelyks vermenigvuldigd: een weeldrig
gras schoot zyne groene stytjes overal in de hoogte, —
en als de geliefkoosde kinderen der woeste natuer, be-
wogen de veldbloemen. De zilveren helken boven de
toppen der puinhoopen. Tegen de bruine muren van het
gebouw kropen lange veldranken, en wortelden zich in
de uitgebrande naden der steenen: andere gewassen
als wilde wyngaerd en eilooft smeten zich van den eenen
muur op den anderen, en vormden aldus, voor de diepe
scheuren, een weefsel van het aengenaemste groen.

Het was vier uren in den morgen, eene zwakke sche-
mering kleurde het Oosten met een twyfelaftig geel en
krans gulden lichtstralen blonk, als de voorbode der zon,
achter de kim. Echter waren de puinen van Nieuwen-
hove nog met gryze schaduwen overdekt, onvatbare

12/ tinten, die men niet als verwen mocht aenzien, lagen over al op de nog slapende natuer, terwijl het ryzend daglicht zich reeds in de blaauwe hemel ~~of~~ en spiegelde. Hier of daer vlood nog een trage nachtuil met afschrik naer zyn hol, en kryschte nydig tegen den glans die hem kwam verjagen. 18/18/

Op dit oogenblik zat een mensch op eenen der gruis-
hoopen, te midden der puinen. Een helm zonder veder-
13/ bos was met twee wangscoeren op zyn hoofd gerienid,
een harnas omvatte zyn machtig lichaem, en stalen platen bedekten de overige leden. Hy leunde met zynen yzeren handschoen op een schild, welkers wapentee-
kenen men nutteloos zou gezocht hebben, want er was niets op te zien dan eene bruine dwarsche streep. Deze wapens, ja zelfs de lange speer die nevens hem lag, waren met zwart gekleurd; vermoedelyk was het dat de ridder, uit wanhopige droefheid zich aldus had uitgerust. Op eenen kleinen afstand stond een peerd nog ~~zwarter~~ dan den ridder: daer het ook gansch met yzeren schelpen overladen, was, boog het dier zyn hoofd met moeite tot by den grond, en graesde alzoo de vochtige toppen der kruiden. Het slagzwaard dat aen den zadel hing was verwonderlyk groot en scheen eener reuzenhand te behooren. 11/9/

Terwyl eene doode stilte boven de puinen hing, zuchtte de ridder menigmael van mistroost, en zyne handen bewogen zich als of hy met iemand sprak. Van tyd tot tyd wendde hy het hoofd met mistrouwen naer de bosschen en wegen, die buiten het slot lagen; en wanneer hy van zyne eenzaamheid verzekerd was, hief hy het voorstuk van zynen helm omhoog, hier door ont-

“Zwyg De Chatillon, zwyg toch; want onze veldheer heeft gelyk. Het is immers redelyk dat wy den ouden Graef van Vlaendren niet meer lyden toebrengen? — hy is rampzalig genoeg.”

“Die ontrouwe leenheer heeft onzen koning den oorlog durven aenzeggen en onze nichte Johanna van Navarre zoodanig getergd dat zy er byna ziek van werd. En wy zouden hem dan nog moeten sparen?”

“Myneheeren!” riep De Valois nogmaels, “gy kent myne bede. Ik geloof niet dat het u aen edelmoe- digheid ontbreken zal. — Nu vooruit! ik hoor de honden blaffen, men heeft ons reeds in ’t gezicht; want de brug valt en de stormegge (1) gaet omhoog.”

“Het slot Wynendael, (2) door den edelen Graef Gwyde van Vlaendren gesticht was een der fraeiste en sterkste luthoven die er in dien tyd bestonden. Uit de breede grachten, met welke het omringd was, klommen dikke muren in de hoogte; menigvuldige uitstekende waekhuisjes binhen aen dezelve. Voor de stormgaten kon men de oogen der kruisboogschutters met de punten der yzeren schichten zien. Binnen de wallen verhieven zich de daken van het graeflyke huis, met hunne zwaeiende windhanen. Zes ronde torens op de hoeken der muren en in het midden van den voorhof; uit dezelve kon men met allerlei werptuig

(1) De stormegge was eene tweede poort, welke in eene groef of schuif voor de eerste nederzakte. Zy was met lange yzeren punten voorzien.

(2) Het slot Wynendael is nu vervallen en ligt by het dorp van dien naem, in de nabyheid van Thourout, Westvlaendren.

Stonden
zoo

181

191

181
191
201

den vyand in het veld treffen en hem de nadering tot het slot beletten. Eene enkele valbrug vereenigde dit sterke eiland met de omliggende dalen.

Zoodra de ridders aenkwamen gaf de waker van de poort het teeken aan de binnenwacht, en weldra kryschten de zware deuren op hunne hangsels. Terwyl dreunden de stappen der peerden weërgalmend op de brug, en de fransche ridders gingen tusschen twee reien vlaemsche voetknechten in het kasteel. De deuren werden achter hen gesloten, de egge met hare yzeren punten viel neder, en de brug ging langzaam in de hoogte.